

Discussiepaper

De toekomst van de land- en tuinbouw in Nederland

Het CDA heeft een aantal prioriteiten op het gebied van de land- en tuinbouw. In het onderstaande treft u enkele belangrijke prioriteiten aan die gebaseerd zijn op het CDA-verkiezingsprogramma 2002-2006 het Hoofdpijnenakkoord van het tweede kabinet-Balkenende en de begroting 2004 van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Het belang van de land- en tuinbouwsector

In de land- en tuinbouwsector zijn ongeveer 90.000 primaire bedrijven, veelal gaat het om gezinsbedrijven. De gehele agrosector levert een bijdrage van ruim 10 procent aan het Bruto Nationaal Product (BNP) en is goed voor meer dan 600.000 arbeidsplaatsen. Samen met de Verenigde Staten en Frankrijk behoort Nederland tot de top van de agrarische exporteurs.

Duurzaamheid

Eén van de kernbegrippen in de discussie over de land- en tuinbouw is 'duurzaamheid'. Kort gezegd kan duurzaam worden uitgelegd als 'houdbaar'. Houdbaarheid veronderstelt voorzorg: problemen voorkomen, in plaats van achteraf oplossingen bedenken. Een duurzame samenleving houdt ook in dat toekomstige generaties evenzeer in hun behoeften kunnen voorzien als thans levende generaties. En duurzaamheid veronderstelt samenhang tussen economie, sociaal welzijn en milieu.

De overheid stelt randvoorwaarden als het gaat om de landbouw- en natuurontwikkeling en de voedselproductie. Het CDA wil daaraan ruimte bieden en verantwoordelijkheden voor de ontwikkeling daàr neerleggen waar dat het beste kan.

Verkiezingsprogramma 2003-2007 Betrokken samenleving, betrouwbare overheid

Met betrekking tot duurzaamheid staat in het verkiezingsprogramma: 'Het CDA wil in de discussie over de toekomst van de Nederlandse land- en tuinbouw het voortouw nemen vanuit de wens om in Nederland een blijvende plaats te geven aan een vitale agrarische sector en vanuit het besef dat met name in de afgelopen jaren er door veel agrariërs al goede stappen zijn gezet, maar dat er nog meer veranderingen noodzakelijk zijn. Duurzaamheid is daarbij het sleutelwoord waarbij zowel sociale, economische én ecologische aspecten een rol spelen'.

Hoofdpijnenakkoord tweede kabinet-Balkenende

In het Hoofdpijnenakkoord staat beschreven dat duurzame kwaliteit van de leefomgeving voor alle burgers van direct belang is. Daarbij wordt opgemerkt dat bureaucratie moet worden vermeden en het aantal regels sterk moet verminderen. Minister Veerman wil op het terrein van LNV toe naar 25 % minder administratieve lasten.

Ook wordt in het Hoofdpijnenakkoord gesteld met betrekking tot de ruimtelijke inrichting van ons land, dat er meer ruimte en verantwoordelijkheid aan provincies en gemeenten moet worden gegeven.

Verder zal Nederland geen nieuw beleid introduceren dat stringenter is dan de Europese normen voorschrijven (tenzij een specifiek Nederlands probleem een specifieke Nederlandse

oplossing vergt).

Nederland zal in de Europese Unie pleiten voor een scherpe normstelling ten aanzien van milieu en dierenwelzijn, waaronder verbetering van de omstandigheden van de intensieve veehouderij, alsmede afschaffing van het Europese non-vaccinatiebeleid.

Begroting 2004 LNV

In de begroting 2004 schrijft minister Veerman dat een vitale land- en tuinbouw, met inbegrip van de gehele agrofoodketen en inclusief de visserij, om een aantal redenen van belang is voor de Nederlandse samenleving:

- Voor de economische positie van Nederland (het saldo van de agrarische handelsbalans groeide in 2002 tot bijna 20 miljard euro, hetgeen tweederde van het overschot op de totale handelsbalans bedraagt);
- Als producent van goede en veilige agroproducten;
- Als beheerder van het platteland.

Tijdens de behandeling van de land- en tuinbouwbegroting eind oktober zijn bovenstaande onderwerpen uitvoerig aan de orde geweest in het debat tussen de minister en de Tweede Kamer. Er is onder meer afgesproken dat er een regeling komt om de bedrijfsovername van jonge agrariërs – meer dan tot op heden – te stimuleren. Ook is gesproken over de besteding van de extra financiële middelen die deze kabinetsperiode vrijkomen voor meer agrarisch en particulier natuurbeheer, verdere realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de reconstructie. Het gaat om een bedrag van in totaal 700 miljoen euro. Eén van de elementen in de discussie was, dat daar waar realisering van de EHS via beheer kan, dat moet worden gestimuleerd. Ongeveer 40 % van de EHS zou via beheer kunnen worden aangelegd.

Onderwerpen voor het debat met de leden

Het debat met de leden over de toekomst van de land- en tuinbouw en het perspectief voor de sector, wordt in drie delen (clusters) gevoerd.

1. Landbouw

‘Hoe kan de rol van de landbouw op het platteland worden versterkt?’

Elementen die tijdens de discussie een rol kunnen spelen:

- Hoe kan de positie van het gezinsbedrijf worden versterkt (bedrijfsovername, wet- en regelgeving etc)?
- Hoe moet worden omgegaan met Europees beleid en financiële ondersteuning ten behoeve van de agrarische sector en het platteland?
- Welke rol speelt een duurzame intensieve veehouderij?
- Hoe kan de rol van de agrariër als beheerder van het landschap worden versterkt?

2. Tuinbouw

‘Welke rol speelt de tuinbouwsector op het platteland? Hoe kan nader invulling worden gegeven aan het uitgangspunt vanuit het CDA-verkiezingsprogram dat regelgeving moet

sporen met de Europese regelgeving?’

Elementen die tijdens de discussie een rol kunnen spelen:

- Het CDA streeft naar een vermindering van de administratieve lasten van minimaal 25 %. De administratieve lasten die samenhangen met LNV bedroegen voor de sector eind 2002 € 428 mln.
- Welke ‘ruimte’ heeft de tuinbouwsector nodig om op duurzame wijze te kunnen blijven ontwikkelen (ruimtelijke ordening, energiebeleid)?

3.Duurzaamheid en een vitale agrarische sector

‘Hoe kan nader invulling worden gegeven aan de wens om in Nederland een blijvende plaats te geven aan een vitale én duurzame agrarische sector?’

Elementen die tijdens de discussie een rol kunnen spelen:

- In het rapport ‘Naar een duurzame en vitale landbouwsector in Nederland’ schrijft Veerman (de voorzitter van de CDA-commissie die dit rapport schreef): ‘De agrosector behoort niet alleen zichzelf toe maar aan de samenleving’. Het rekening houden met aspecten als milieu, dierenwelzijn en landschappelijke waarden, is van belang’.
- Welke rol spelen de overheid, de consument én de producent om sterker vorm te geven aan vitaliteit en duurzaamheid?
- Hoe kan realisering van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) plaatsvinden via meer agrarisch en particulier natuurbeheer in plaats van uitsluitend via de aankoop van gronden?

12 november 2003